

Fecr-i Ati Edebiyatının Oluşumu ve Genel Özellikleri

İçindekiler

- Fecr-i Ati Edebiyatının Oluşumu ve Genel Özellikleri
- Fecr-i Ati şiirinin özellikleri maddeler halinde:
- Fecr-i Ati Edebiyatçıları
- Fecriati Beyannamesindeki (Bildirisindeki) görüşler şöyledir

1901’de Servetifünun dergisi kapatılmış ve edebiyat dünyasında bir boşluk oluşmuştu. Bir grup genç sanatçı, bu boşluğu doldurmak için bir araya geldi. Bu topluluğun adının ne olacağı konusunda birçok isim ortaya atılmış bunlardan Faik Ali’nin teklif ettiği Fecriati (geleceğin ışığı) ismi kabul edilmiş ve Faik Ali başkan seçilmiştir.

Servet-i Fünun topluluğundan sonra, Servet-i Fünun dergisi, 1895 yılından önce olduğu gibi yine fennî ve aktüel konulara yöneldi. 1901’den itibaren yazarlar hem eskiden beri çıkmakta olan süreli yayınlarda hem de **Mecmûa-i Edebiyye, Muktebes, Çocuk Bahçesi** gibi dergilerde yazı ve şiirlerini neşrettiler, Bu yazarların arasında Enis Avni, Ahmet Haşim, Ali Canip Yöntem, Mehmet Behçet, Tahsin Nahit, Emin Bülent gibi isimler de bulunmaktaydı. 1908’den sonra Yakup Kadri, Şehabeddin Süleyman, Cemil Süleyman, Metin Lâmi, Mehmet Rüştü, **Mehmet Fuat Köprülü**, Müfit Ratip, **Refik Halit Karay**, Celâl Sibir (reis), Faik Âli, Ahmet Samim gibi imzalar da yeni bir arayış içine girdiler. Bu yazarların bir kısmı, **Türk edebiyatı tarihinde ilk defa olarak bir beyannâme yayımladılar**. Fâik Âli başkanlığında kurulan bir edebî ekolü, **Servet-i Fünun dergisinde** ilan ettiler.

24 Şubat 1910 tarihinde **Fecr-i Âtî Encümen-i Edebîsi** adlı kadro bir aradaydı. Bunlar, sanat için sanat yapacak bir ekol vücuda getirmek istiyorlardı. Sloganları ise “**sanat şahsî ve muhteremdir**” idi.

Fecr-i Ati şiirinin özellikleri maddeler halinde:

Edebiyatımızda bir bildiri (beyanname) ile ortaya çıkan ilk topluluktur. (24 Şubat 1910)
“Sanat, şahsî ve muhteremdir.” görüşünü benimsemişlerdir.

Fransız edebiyatını örnek aldılar.

Sembolizm ve empresyonizm akımları etkilidir.

Aruzla aşk ve doğa konulu şiirler yazmışlardır.

Gerçekten uzak tabiat tasvirleri yaptılar.

Serbest müstezat kullanılmıştır.

Tiyatroya önem verilmemiştir.

Batıyla sanat bakımından güçlü ilişkiler kurmayı, halka edebiyatı anlatmak için konferanslar vermeyi amaçlamışlardır.

Servetifünun Edebiyatı'na tepki olarak ortaya çıkmışlar, onları yeteri kadar Batı yanlısı olmamakla suçlamışlar fakat Servetifünun'un devamı olmaktan kurtulamamış ve kısa sürede dağılmışlardır.

Şiirlerinde ağır, süslü bir dil kullanmışlardır.

Arapça, Farsça sözcük ve tamlamalara sıkça yer vermişlerdir.

Topluluk dağıldıktan sonra bazı sanatçılar, Milli Edebiyat hareketine katılmış, bazıları ise edebiyat yaşamını bağımsız olarak sürdürmüştür.

Fecriati Topluluğu'nun kısa sürede dağılmasında özellikle Ömer Seyfettin ve Ziya Gökalp'in çıkardıkları Genç Kalemler dergisi etkilidir. Yani Milli Edebiyat hareketinin başlaması en önemli etkidir.

- [Fecri Ati edebiyatında ve şiirinde işlenen konular](#) genellikle aşk ve tabiatı konularıdır.
- [Arüz veznini](#) devam ettirdi.
- Müstezat türünün [Servet-i Fünun şairleri](#) gibi gibi [serbest müstezat](#) şeklindeki kullanımını benimsedi.
- Genel hatlarıyla kendisinden önceki sanat hareketinin şiir anlayışını devam ettirdi.

Not:

[Fecr-i Ati Edebiyatı](#), [Milli Edebiyat](#) akımının etkili olmaya başlamasından sonra dağıldı. Türk edebiyatına [Ahmet Haşim](#)'i hediye etti.

Fecr-i Ati Edebiyatçıları

- Ahmet Samim,
- Ahmet Hâşim,
- Emin Bülent,
- Tahsin Nâhit,
- Celâl Sâhir,

- Cemil Süleyman,
- Hamdullah Suphi,
- Refik Halit,
- Şehâbettin Süleyman,
- Abdülhak Hayri,
- İzzet Melih,
- Ali Cânîp,
- Ali Sühâ,
- Faik Ali,
- Fâzıl Ahmet,
- Mehmet Behçet,
- Köprülüzâde Mehmet Fuat,
- Müfit Râtip,
- Yakup Kadri Karaosmanoğlu Fecr-i Âtî sanatçılarındandır.

[Fecr-i Ati Topluluğu](#)ndaki sanatçılar, kurumlaşmak isterken göz önünde bulundurdıkları, edebiyatın ve sosyal bilimlerin gelişmesine çalışmak, şair ve yazarlar arasında birliği sağlamak gibi hedefleri hayata geçiremediler. [Servet-i Fünun Edebiyatı](#)na karşı çıkmakla beraber ne tepkilerini açıkça gösterebildiler, ne de dil ve üslup bakımından o sanatçılardan uzaklaşabildiler. Ayrıca sürekli zıddını belirtmelerine rağmen Servet-i Fünun Edebiyatının devamı kabul edildiler. Ayrı bir mecmua çıkaramamaları ve öncesinde Servet’i-Fünun dergisi etrafında bir araya gelmeleri de buna neden olmuştur.

Meşrutiyet’in ilanı ile birlikte gelen kısmi bir hürriyet ortamından faydalanarak çıkarılmış farklı eğilimlerdeki mecmualarda yazmaları onları birbirinden kopuk hale getirdi. Özellikle, “sanat şahsi ve muhteremdir” bakış açısını, herkesin farklı fikirlere inanması, sanatı farklı şekillerde anlaması olarak görmeleri bu dağılmayı hızlandırdı.

Fecriati Beyannamesindeki (Bildirisindeki) görüşler şöyledir

1. Edebiyatı çok ciddiye almak, onu boş vakit geçirmek için bir araç olarak görmemek gerekir.
2. Batı edebiyatı örnek alınacaktır.
3. Batı’nın önemli edebiyat ve düşünce eserleri çevrilecektir.
4. Edebiyat ve düşünce ile ilgili konferanslar düzenlenecektir.

5. Fecriati sanatçılarının eserleri “Fecriati Kütüphanesi” adı altında yayımlanacaktır.

6. Yayın organı Servetifünun dergisidir.

Türk edebiyatında bir bildirge hazırlayarak ortaya çıkan Fecriati kısa sürede güç kaybına uğramış ve amaçlarından hiçbirini gerçekleştiremeden dağılmıştır. Fecriati grubunun dağılmasıyla çoğu sanatçı Milli Edebiyat akımına yönelmiş, üyelerden Ahmet Haşim ise başka hiçbir akıma katılmamış bağımsız kalmayı tercih etmiştir.